

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра земельного та аграрного права

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

**«Актуальні питання правового регулювання користування
земельними ділянками»**

(варіативна)

Рівень вищої освіти – третій освітньо-науковий рівень

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Харків – 2020

Програма навчальної дисципліни «Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками»: галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень третій (доктор філософії)

Розробники:

Шульга М.В., доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрНУ ;

Шарапова С.В., доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри земельного та аграрного права

Затверджено на засіданні кафедри земельного та аграрного права
протокол № ____ від _____ 2020 р.

Завідувач кафедри земельного
та аграрного права

_____ М.В. Шульга

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни	9
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	10
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	11
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	11
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	14
4.3. Освітні технології та методи навчання	14
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	15
4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни.....	18
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни.....	
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	23
Додаток 3. Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями в програмі навчальної дисципліни	

Вступ

1. Цілі та завдання навчальної дисципліни.

1.1. Метою навчальної дисципліни «Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками» є: здобуття глибоких знань у сфері правового регулювання користування земельними ділянками; засвоєння основних концепцій земельного права щодо правового регулювання користування земельними ділянками; набуття аспірантами комплексу системних та професійних знань, компетенцій у сфері правового регулювання користування земельними ділянками, що дозволяють здійснювати самостійні наукові дослідження та розробляти практичні рекомендації у відповідній сфері. Запропонована дисципліна покликана сформувати навички наукового аналізу у сфері правового регулювання користування земельними ділянками, оволодіння термінологією у сфері досліджуваного наукового напрямку.

Дисципліна охоплює вивчення та проведення системного аналізу актуальних питань правового регулювання користування земельними ділянками. Особливу увагу приділено сучасному правовому регулюванню права постійного користування земельними ділянками, оренди, використанню земельних ділянок для здійснення концесійної діяльності, на праві суперфіцію та емфітевзису. Певна частина викладеного матеріалу стосується особливостей державної реєстрації відповідних прав, наукових підходів щодо здійснення права постійного користування земельними ділянками, а також оренди на землях різних категорій. Значна увага приділена забезпеченню та захисту прав землекористувачів.

1.2. Зазначена ціль навчальної дисципліни досягається шляхом вирішення наступних завдань: формування здатності аналізувати нормативні правові акти земельного законодавства на підставі їх всебічного вивчення; формування здатності аналізувати різні точки зору щодо проблем правового регулювання земельних правовідносин; формування вміння систематизувати судову практику застосування земельного законодавства.

Завданням навчальної дисципліни «Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками» є: забезпечення усвідомлення здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії сутності, змісту, особливостей основних теоретичних положень земельного права; формування та розвиток загальних, фахових та предметних компетентностей, сформованих в результаті освоєння необхідних теоретичних положень права користування земельними ділянками, сутності земельно-правових категорій, змісту земельно-правових інститутів, особливостей основних видів права землекористування, гарантій реалізації та захисту земельних прав, особливостей правового режиму використання, охорони та відтворення земель окремих категорій, необхідних для виконання своїх функцій у процесі майбутньої трудової діяльності та розвитку кар'єри, засновані на здобутих знаннях при вивченні дисципліни «Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками».

2. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:

- а) навчальна дисципліна «Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками» належить до дисципліни вільного вибору аспіранта, освітньо-кваліфікаційний рівень третій (доктор філософії).
- б) кореквізити: «Актуальні питання права власності на землю».
- в) постреквізити: «Сучасні теоретико-правові питання охорони земель».

3. Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті освоєння навчальної дисципліни «Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками»:

ПК–1. Здатність здійснювати критичний та системний аналіз різних правових явищ, земельно-правових норм та юридичних фактів.

ПК–2. Уміння володіти навичками ділового спілкування рідною та іноземними мовами на високому професійному рівні, знання земельно-правової термінології.

ПК–3. Здатність планувати, організовувати і контролювати власну діяльність при вирішенні професійних завдань та виконувати професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних стандартів.

ПК–4. Уміння грамотно і точно давати кваліфіковані юридичні висновки у сфері права користування земельними ділянками.

ПК–5. Уміння пошуку, систематизації та використання в професійній сфері іншомовної літератури щодо правового регулювання користування земельними ділянками.

ПК – 6. Здатність до використання інформаційних технологій і баз даних при вирішенні науково-практичних проблем щодо права користування земельними ділянками та забезпечення та захисту прав землекористувачів.

ПК – 7. Уміння приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення у відповідності із земельним законодавством.

ПК – 8. Уміння професійно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, здатність демонструвати основні навички роботи у команді, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

ПК–9. Здатність застосовувати діалектичний, формально-логічний, герменевтичний, порівняльно-правовий та інші спеціальні юридичні методи дослідження під час наукових пошуків в процесі вирішення правових питань щодо користування земельними ділянками.

ПК–10. Здатність ознайомлюватись із законодавством ЄС у галузі забезпечення та захисту прав на землю землекористувачів.

ПК–11. Знання та навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права при регулюванні земельних правовідносин.

ПК – 12. Уміння застосовувати набутті знання щодо правового регулювання користування земельними ділянками при вирішенні професійних завдань, застосовуючи положення національного, європейського та міжнародного законодавства.

ПК – 13. Здатність планувати, організовувати і контролювати власну діяльність при вирішенні професійних завдань.

ПК –14. Знання методів, засобів, прийомів, що використовуються у відповідності до прийнятих правил при систематизації нормативно-правових актів земельного спрямування для забезпечення їх досконалості.

ПК – 15. Уміння самостійно поповнювати свої знання та використовувати їх в практиці застосування земельного законодавства.

ПК –16. Виявляти проблеми у правовому регулюванні земельних правовідносин та пропонувати способи їх вирішення, припиняти правопорушення.

ПК–17. Уміння здійснювати аналіз правових документів, судової практики у галузі здійснення окремих видів права землекористування.

ПК–18. Здатність надавати консультації при вирішенні земельно-правових проблем.

ПК–19. Навички підготовки проектів правозастосування у галузі земельних правовідносин при вирішенні завдань щодо користування земельними ділянками.

ПК–20. Здатність критичного та системного аналізу правових норм, правовідносин у професійній діяльності при вирішенні практичних завдань щодо забезпечення та захисту прав на землю землекористувачів.

4. У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РНС НД – 1.1. Демонструвати знання і розуміння сучасної земельно-правової доктрини, цінностей, принципів та стандартів у межах галузі земельного права, а також міжнародного та європейського права.

РНС НД – 1.2. Здійснювати критичний та системний аналіз різних правових явищ, юридичних фактів, земельно-правових норм і земельних правових відносин.

РНС НД – 1.3. Демонструвати знання щодо основних правових інститутів земельного права, особливостей їх реалізації та застосування, використовувати знання і практичні навички в галузі земельного права, застосовувати земельно-правові норми щодо використання, охорони, відтворення земель.

РНС НД – 1.4. Визначити межі земельної правосуб'єктності, статус суб'єктів земельних правовідносин, форми їх реалізації.

РНС НД – 1.5. Сформулювати та проаналізувати проблеми реалізації конституційних основ правового регулювання земельних відносин.

РНС НД – 1.6. Здійснювати логічний, критичний і системний аналіз правових документів у галузі права користування земельними ділянками.

РНС НД – 1.7. Прогнозувати вплив різних соціально-економічних факторів на досягнення мети і завдань права користування земельними ділянками.

РНС НД – 1.8. Формулювати обґрунтовані правові висновки при вирішенні земельно-правових задач і проблем.

РНС НД – 1.9. Використовувати правничу термінологію у процесі професійної діяльності, оперувати юридичними поняттями і категоріями галузі, застосовувати положення національного та міжнародного законодавства щодо права користування земельними ділянками.

РНС НД–1.10. Вміти відшукувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології і бази даних з метою отримання такої інформації для професійної діяльності.

РНС НД – 2.1. Виявляти проблеми у правовому регулюванні земельних відносин і пропонувати способи їх вирішення з використанням теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.

РНС НД – 2.2. Надавати консультації щодо можливих способів захисту земельних прав.

РНС НД–2.3. Визначити правовий статус органів управління у галузі використання та охорони земель, функції та завдання органів місцевого самоврядування та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин.

РНС НД – 2.4. Визначити систему земельних прав громадян, гарантії, форми та способи захисту земельних прав.

РНС НД – 2.5. Демонструвати знання та розуміння правових проблем і колізій у галузі регулювання земельних відносин, проблеми реалізації норм процесуального та матеріального права в земельних правовідносинах.

РНС НД – 2.6. Здійснювати юридичну кваліфікацію при вирішенні практичних завдань у сфері права землекористування.

РНС НД – 2.7. Здатність здійснити юридичну кваліфікацію земельного спору, правильно обравши при цьому ефективну форму захисту земельних прав.

РНС НД – 2.8. Вміти продемонструвати знання щодо процедурних аспектів державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, похідних від права власності.

РНС НД – 2.9. Підготувати проекти актів застосування земельного права в процесі розв'язання практичних завдань.

РНС НД – 2.10. Застосовувати набуті знання щодо забезпечення та захисту прав на землю у стандартних професійних ситуаціях методами відтворення та реконструкції.

5. Модуляризація компетентісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни.

Експлікація модуляризації компетентісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни «Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками» визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями.

2. Опис навчальної дисципліни

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЕКТС: 6 Кількість модулів 2: Загальна кількість годин: 180 Тижневих годин: 4	Рівень освіти – третій (доктор філософії) Галузь знань – 08 «Право»/ 29«Міжнародні відносини» Спеціальність –081 «Право» / 293 «Міжнародне право»	Варіативна Модуль 1 Лекції: 22 год. Практичні заняття: 2 год. Самостійна робота: 70 год. Модуль 2 Лекції: 18 год. Практичні заняття: 18 год. Самостійна робота: 50 Види контролю: поточний контроль;

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади права користування земельними ділянками.

Основні концепції земельного права щодо правового регулювання користування земельними ділянками. Особливості формування наукових засад права користування земельними ділянками у доктрині земельного права України. Законодавче забезпечення права користування земельними ділянками в Україні. Сучасні актуальні проблеми науки земельного права у сфері правового регулювання користування земельними ділянками. Поняття права землекористування. Роль землі в житті суспільства. Особливості землі як об'єкту природи і природного ресурсу. Класифікація правових титулів землекористування. Правова класифікація видів права землекористування. Основні принципи права землекористування Специфіка правового режиму об'єктів права користування земельними ділянками в Україні. Особливості правового становища суб'єктів права користування земельними ділянками в Україні. Особливості змісту права користування земельними ділянками.

Модуль 2. Особливості правового регулювання видів права користування земельними ділянками.

Право постійного користування земельними ділянками в умовах трансформації національного законодавства. Право постійного користування земельною ділянкою: поняття та особливості. Об'єкти та суб'єкти права постійного користування землею. Особливості виникнення права постійного користування земельною ділянкою. Особливості права постійного користування землями водного фонду. Особливості права постійного користування землями лісогосподарського призначення. Підстави та порядок припинення права постійного землекористування. Особливості здійснення права оренди на землях різних категорій: правові проблеми. Поняття та юридичні ознаки оренди землі. Особливості виникнення права оренди на конкурентних засадах. Особливості оренди земель державної та комунальної

власності. Особливості оренди земель приватної власності. Особливості внесення змін та дострокового розірвання договору оренди земельної ділянки. Підстави припинення права оренди земельної ділянки. Особливості правового регулювання суборенди земельної ділянки. Особливості користування земельними ділянками для проведення розвідувальних робіт. Право сільськогосподарського землекористування в системі прав користування землями. Особливості здійснення окремих видів права сільськогосподарського землекористування в Україні. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови. Сучасні проблеми щодо набуття земельних ділянок у користування. Підстави набуття права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови. Підстави припинення права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови. Право на сервітутне користування чужою земельною ділянкою. Види земельних сервітутів. Встановлення земельних сервітутів: підстави та порядок. Підстави та порядок припинення земельних сервітутів. Захист прав землекористувачів. Особливості застосування конкурентних засад при набутті права користування земельними ділянками. Особливості державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, похідних від права власності. Наукові концепції щодо забезпечення та захисту прав землекористувачів.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.

Форми організації освітнього процесу – навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

Види навчальних занять – лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

Основними видами навчальних занять є:

1) *Лекція* – логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, теми чи розділу навчального предмета, ілюстрований за необхідності наочною та демонструванням дослідів. Лекція – основний вид навчальних занять, призначений для викладення навчального матеріалу. Лекція вводить здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у галузь наукових знань із земельного права та права користування земельними ділянками, знайомить їх із основними теоретичними положеннями і методологією, демонструє зв'язок із іншими галузями права. Лекція визначає зміст інших видів занять.

2) *Практичне заняття* – вид навчального заняття, за яким викладач організує детальний розгляд здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії окремих теоретичних положень навчальної дисципліни «Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками» та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно до сформульованих завдань.

Практичні заняття спрямовані на закріплення та поглиблення знань, отриманих на лекціях та під час самостійної роботи, а також формування вміння застосовувати їх для розв'язання практичних завдань. На практичних заняттях здійснюється активне формування і розвиток навиків і умінь у галузі земельного права, які необхідні для наступної професійної діяльності. Практичне заняття включає проведення контролю знань, умінь і навичок, розв'язання задач з їх обговоренням, вирішення контрольних завдань, їх перевірка та оцінювання.

Семінарське заняття – вид навчального практичного заняття, який передбачає самостійне вивчення здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії за завданням викладача окремих питань і тем лекційного курсу «Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками» з наочним оформленням матеріалу у вигляді реферату, доповіді, повідомлення тощо.

Семінарські заняття зорієнтовані на формування умінь і навичок

самостійно здобувати знання. Вони сприяють розвитку пізнавальної активності, розвивають логічне мислення, уміння висловлювати й аргументувати власні думки, критично аналізувати аргументи опонентів, а також допомагають глибокому засвоєнню фундаментальних знань з предмета, формуванню переконань, виробленню активної життєвої позиції.

3) *Індивідуальне заняття* – вид навчального заняття, проводиться з окремими здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії, з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуального творчого обдарування. Видами індивідуальних занять є реферати, наукові доповіді. Індивідуальні заняття організовуються у позанавчальний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

5) *Консультація* – вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії отримує від викладача відповіді на окремі питання або пояснення окремих теоретичних положень чи їх практичного застосування. Консультація проводиться за графіком, який складається кафедрою. При необхідності, консультації можуть проводитися поза графіком.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Зміст та призначення самостійної роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії включає різноманітні види індивідуальної й колективної навчальної діяльності, яка здійснюється під час аудиторних та позааудиторних занять з урахуванням індивідуальних особливостей і пізнавальних можливостей здобувачів вищої освіти під керівництвом викладача або без його безпосередньої участі. Одним із головних завдань самостійної роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії є удосконалення їх пізнавальної активності, стимулювання вимогливості до себе, бажання і потреби працювати творчо, постійно поповнювати й удосконалювати свої знання. Самостійна робота спрямована на

формування самостійності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і засвоєння ними сукупності знань, умінь.

Мета самостійної роботи: формування самостійності як риси особистості і засвоєння знань, умінь, навиків.

Основними функціями самостійної роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії є: пізнавальна, самостійна, прогностична, коригуюча, виховна.

4.3. Освітні технології та методи навчання

Освітні технології: ігрові технології, інтерактивні технології, технологія проблемного навчання, технологія інтенсифікації навчання на основі опорних схем і знакових моделей, аудіо-візуальні технології, технологія рівневої диференціації навчання на основі обов'язкових результатів, технологія колективного способу навчання, технологія групової діяльності, технологія групових творчих вправ, інтегральна технологія навчання, технологія сугестивного навчання, технологія розвитку критичного мислення, технологія навчання як дослідження, технологія формування творчої особистості.

Методи навчання: проблемно-пошукові методи, метод проектного навчання, ділові ігри, методи колективної розумової діяльності, метод застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні, метод дискусії.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.

1. Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Оцінювання знань здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється на основі результатів поточного контролю (ПК). Загальним об'єктом оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії є відповідні частини навчальної програми дисципліни, засвоєння яких перевіряється під час ПК. Завданням ПК є перевірка розуміння та засвоєння навчального матеріалу, здатності осмислити зміст окремих тем чи розділу,

умінь застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань. Об'єктами ПК знань є: систематичність та активність роботи на лекціях, семінарських заняттях (відвідування відповідних форм навчального процесу, активність та рівень знань при обговоренні питань), виконання контрольних завдань, інші форми робіт. Оцінювання результатів ПК здійснюється викладачем наприкінці вивчення навчальної дисципліни.

2. Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Підсумкове оцінювання рівня знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється на основі результатів поточного ПК та підсумкового контролю знань (ПКЗ) за 100-бальною шкалою. Завдання, що виносяться на ПКЗ оцінюються від 0 до 60 балів. ПКЗ проводиться у формі заліку з вузлових питань, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання з сучасними соціальними і правовими проблемами.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Рекомендовані нормативно-правові акти

Конституція України від 28.06.1996 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. за № 2768-III (із змін, та допов.) *Офіц. вісн. України*. 2001. № 46. Ст. 2038.

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. (із змін, та допов.) *Відом. Верхов. Ради УРСР*. 1991. № 41. Ст. 546.

Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР (з наст. змін, та допов.) *Відом. Верхов. Ради України*. 1995. № 24. Ст. 214.

Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. у новій ред. від 08.02.2006 р. № 3852-XII (з наст. змін, та допов.) *Відом. Верхов. Ради України*. 1994. № 17. Ст.

99.

Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. в ред. від 05.11.2003 р. № 1211-IV (з наст. змін, та допов.) *Офіц. вісн. України*. 2003. № 44. Ст. 2288.

Про захист конституційних прав громадян на землю: Закон України від 20.01.2005 р. № 2375-IV *Офіц. вісн. України*. 2005. №4. Ст. 195.

Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011 р. № 3613-VI *Офіц. вісн. України*. 2011. № 60. Ст. 2405.

Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності: Закон України від 17.11.2009 р. № 1559-VI (з наст. змін, та допов.) *Відом. Верхов. Ради України*. 2010. № 1. Ст. 2.

Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 963-IV (з наст. змін, та допов.) *Офіц. вісн. України*. 2003. № 29. Ст. 1432.

Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 962-IV (з наст. змін, та допов.) *Офіц. вісн. України*. 2003. № 29. Ст. 1431.

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV в ред. від 26.11.2015 р. № 834 – VII (з наст. змін, та допов.) *Відом. Верхов. Ради України*. 2016. № 1. Ст. 9.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (з наст. змін, та допов.) *Відом. Верхов. Ради України*. 2003. № 40 - 44. Ст. 356.

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (з наст. змін, та допов.) *Верхов. Ради України*. 2011. № 13. Ст. 112.

Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29.11.2001 р. № 2866-III (з наст. змін, та допов.) *Відом. Верхов. Ради України*. 2002. № 10. Ст. 78.

Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від 14.06.2015 р. № 1433-III *Відом. Верхов. Ради України*. 2015. № 29. Ст. 262.

Про порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам: постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.1993 р. № 284 (в ред. від 11.12.2010 р.). Збір. постанов Уряду України. 1993. № 10. Ст. 193.

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. № 1127 (з наст. змін, та допов.) *Офіц. вісн. України*. 2016. № 2. Ст. 108.

Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012р. № 1051 (з наст. змін, та допов.) / *Офіц. вісн. України*. 2012. № 89. Ст. 8598.

Рекомендована література (підручники, навчальні посібники, монографії, статті тощо)

Андрейцев В.І. Земельне право і законодавство суверенної України: акт. проб, практ. теорії / В.І. Андрейцев. 2-ге вид., виправл. К.: Знання, 2007. 445 с.

Земельне право: підручник / М.В. Шульга, Н.О. Багай, В.І. Гордєєв та ін.; за ред. М.В. Шульги. Х.: Право, 2013. 520 с.

Мірошниченко А. М. Земельне право України: Підручник. 2-ге видання, допов. і перероб. К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. 678 с.

Бахуринська М. М. Правові засади концесії земельної ділянки за законодавством України: монографія. К.: Знання, 2010. 230 с.

Бусуйок Д. В. Обмеження прав на землю за законодавством України: монографія. К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006. 144 с.

Вівчаренко О. А. Правова охорона земель в Україні: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2010. 336 с.

Глотова О. В. Правове регулювання угод із земельними ділянками в Україні: монографія. Одеса: Фенікс, 2008. 256 с.

Гринько С. В. Правові аспекти реєстрації прав на землю: монографія. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 172 с.

Кулинич П. Ф. Правові проблеми охорони і використання земель сільськогосподарського призначення в Україні: монографія. К.: Логос, 2011. 688 с.

Лейба Л. В. Земельні спори та порядок їх вирішення: монографія. Х.: Право, 2007. 160 с.

Мельник Н. О. Правові засади відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва: монографія. Х.: Право, 2016. 181 с.

Мірошниченко А. М. Колізії в правовому регулюванні земельних відносин в Україні: монографія. К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. 268 с.

Харитоновна Т. Є. Здійснення прав на чужі земельні ділянки в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Одеса: Юридична література, 2016. 424 с.

Лісова Т.В. Правове забезпечення відновлення земель: теоретичні і практичні проблеми : монографія. Харків. Юрайт, 2020. 396 с.

Рекомендовані інтернет-ресурси

Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// rada.gov.ua/](http://rada.gov.ua/)

Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www. land.gov.ua/](http://www.land.gov.ua/)

4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни (за наявності)

Кафедра земельного та аграрного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого має у своєму розпорядженні:

– відповідну санітарно-технічним нормам матеріально-технічну базу, що забезпечує проведення ділових ігор, практичних та науково-дослідних робіт здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії , які передбачені навчальним планом;

– необхідне забезпечення навчальною та методичною літературою;

– технічну підтримку та забезпечення розвитку локальною комп'ютерної мережі Університету, маршрутизатори (роутери), безпроводні точки доступу для підключення до локальних мереж Університету та для підключення до

мережі Інтернету через wifi-доступ;

– матеріально-технічні умови для самоосвіти та розвитку особистості здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, для чого має відповідні нормативам читальні зали, комп'ютерні класи, навчальні аудиторії, зали для проведення ділових ігор, в тому числі у поза аудиторний час.

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності.	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК – 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.	ПК–1. Здатність здійснювати критичний та системний аналіз різних правових явищ, земельно-правових норм та юридичних фактів.
ЗК – 2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях.	ПК–2. Здатність тлумачити та застосовувати норми земельного права та законодавства у процесі роботи за юридичною спеціальністю.
ЗК – 3. Уміння планувати, організовувати і контролювати власну діяльність.	ПК–3. Здатність планувати, організовувати і контролювати власну діяльність при вирішенні професійних завдань.
ЗК – 5. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.	ПК–4. Уміння грамотно і точно обґрунтовувати власну позицію та прийняте рішення за конкретним завданням щодо захисту прав на землю.
ЗК – 6. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.	ПК– 5. Здатність до пошуку, збору, аналізу, систематизації та узагальнень положень щодо забезпечення та захисту прав на землю з різних національних та міжнародних джерел інформації.
ЗК-7. Навички використання інформаційних технологій і баз даних	ПК-6. Здатність до використання інформаційних технологій і баз даних при вирішенні науково-практичних проблем щодо забезпечення та захисту прав на землю.
ЗК – 9. Здатність працювати самостійно.	ПК–7. Здатність навчатися та безперервно поновлювати свої знання, уміння самостійно вирішувати науково-теоретичні та науково-практичні проблеми щодо захисту прав на землю.
ЗК – 10. Уміння працювати у команді.	ПК-8. Уміння професійно і точно

	формулювати та висловлювати свої позиції, брати до уваги думки інших членів команди, здатність демонструвати основні навички роботи у команді.
ЗК – 13. Здатність до самоосвіти та навчання протягом усього життя.	ПК–9. Уміння самостійно поповнювати свої знання та використовувати їх в практиці застосування земельного законодавства.
ФКС – фахові компетентності за спеціальністю	
ФКС – 6.Знання основ права Ради Європи та права Європейського Союзу.	ПК–10. Здатність ознайомлюватись із законодавством ЄС у галузі забезпечення та захисту прав на землю.
ФКС – 8. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	ПК–11. Знання та навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права при регулюванні земельних правовідносин
ФКС – 9.Уміння моделювати правові ситуації у професійній діяльності.	ПК–12.Здатність застосовувати набуті знання при вирішенні професійних завдань щодо захисту прав на землю.
ФКС – 10.Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.	ПК–13. Уміння аналізувати правові проблеми та вирішувати практичні завдання, формувати правові позиції та здійснювати юридичні дії в відповідності з земельним законодавством.
ФКС – 11.Знання правил, методів, прийомів і засобів юридичної техніки.	ПК–14.Знання методів, засобів, прийомів, що використовуються у відповідності до прийнятих правил при систематизації нормативно-правових актів земельного спрямування для забезпечення їх досконалості.
ФКС – 12. Навички застосування юридичного письма.	ПК–15. Уміння складати правові документи із застосуванням відповідних прийомів при вирішенні завдань щодо забезпечення та захисту прав на землю
ФКС – 13. Здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення.	ПК–16.Виявляти проблеми у правовому регулюванні земельних правовідносин та пропонувати

	способи їх вирішення.
ФКС – 16. Навички логічного, критичного і системного аналізу правових документів.	ПК–17. Уміння здійснювати аналіз правових документів, судової практики у галузі вирішення земельно-правових спорів.
ФКС – 17. Навички консультування з правових питань.	ПК–18. Здатність надавати консультації при вирішенні земельно-правових проблем.
ФКС – 18. Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування.	ПК–19. Навички підготовки проектів правозастосування у галузі земельних правовідносин при вирішенні завдань щодо захисту прав на землю.
ФКС – 19. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.	ПК–20. Здатність критичного та системного аналізу правових норм, правовідносин у професійній діяльності при вирішенні практичних завдань щодо забезпечення та захисту прав на землю.

Додаток 2

**Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у
термінах компетентностей**

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РНС – результати навчання за спеціальністю		Результати навчання з навчальної дисципліни
РНС – 1. Демонструвати знання і розуміння сучасних правових доктрин, цінностей, принципів та стандартів у межах різних правових галузей, а також міжнародного та європейського права.	№1 № 2	РНС НД – 1.1. Демонструвати знання і розуміння сучасної земельно-правової доктрини, цінностей, принципів та стандартів у межах галузі земельного права, а також міжнародного та європейського права РНС НД – 2.1. Вміти обґрунтувати сутність земельного спору, а також аргументувати визначення об'єкта та предмета спору та його підвідомчість
РНС – 2. Здійснювати критичний і системний аналіз правових явищ та процесів.	№1	РНС НД – 1.2. Здійснювати критичний та системний аналіз різних правових явищ, юридичних фактів, земельно-правових норм і земельних правових відносин.
РНС – 3. Пояснювати природу й зміст основних правових інститутів і процедур національного права і особливості їх реалізації та застосування.	№1	РНС НД – 1.3. Демонструвати знання щодо основних правових інститутів земельного права, особливостей їх реалізації та застосування, використовувати знання і практичні навички в галузі захисту прав на землю.
РНС – 4. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.	№2	РНС НД – 2.2. Виявляти проблеми у правовому регулюванні земельних відносин і пропонувати способи їх вирішення з використанням теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.

РНС–7. Характеризувати повноваження органів публічної влади.	№2	РНС НД–2.3. Визначити правовий статус органів у сфері забезпечення та захисту прав на землю, функції та завдання органів місцевого самоврядування та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин.
РНС – 8. Визначити правосуб'єктність суб'єктів приватного права.	№1	РНС НД – 1.4. Визначити межі земельної правосуб'єктності, статуси суб'єктів земельних правовідносин, форми їх реалізації.
РНС – 9. Проаналізувати феномен конституціоналізму у сфері державного і суспільного буття.	№1	РНС НД – 1.5. Сформулювати та проаналізувати проблеми реалізації конституційних основ правового регулювання земельних відносин.
РНС – 10. Визначити каталог прав і свобод людини і громадянина та їх право на судовий захист.	№2	РНС НД – 2.4. Визначити систему земельних прав громадян, гарантії, форми та способи захисту земельних прав.
РНС – 12. Здатність продемонструвати знання і розуміння структурних підсистем матеріального і процесуального права.	№2	РНС НД – 2.5. Демонструвати знання та розуміння правових проблем і колізій у галузі регулювання земельних відносин, проблеми реалізації норм процесуального та матеріального права в земельних правовідносинах.
РНС – 13. Здатність здійснювати юридичну кваліфікацію.	№2	РНС НД – 2.6. Здійснювати юридичну кваліфікацію при вирішенні практичних завдань у сфері забезпечення прав на землю.
	№ 2	РНС НД – 2.7. Здатність здійснити юридичну кваліфікацію земельного спору, правильно обравши при цьому ефективну форму захисту земельних прав.
	№ 2	РНС НД – 2.8. Вміти продемонструвати знання щодо процедурних аспектів та аргументувати переваги вирішення земельного спору у позасудовому чи судовому порядку.
РНС – 14. Здійснювати	№ 1	РНС НД – 1.6. Здійснювати логічний,

логічний, критичний і системний аналіз правових документів.		критичний і системний аналіз правових документів у галузі забезпечення та захисту прав на землю.
РНС – 15. Підготувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку.	№2	РНС НД – 2.9. Підготувати проекти актів застосування земельного права в процесі розв'язання практичних завдань.
РНС – 16. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів права.	№ 1	РНС НД – 1.7. Надавати консультації щодо можливих способів захисту земельних прав.
РНС – 17. Застосовувати набуті знання у стандартних професійних ситуаціях методами відтворення та реконструкції.	№2	РНС НД – 2.10. Застосовувати набуті знання щодо забезпечення та захисту прав на землю у стандартних професійних ситуаціях методами відтворення та реконструкції.
РНС – 18. Виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки.	№1	РНС НД – 1.8. Формулювати обґрунтовані правові висновки при вирішенні земельно-правових задач і проблем.
РНС – 19. Використовувати правничу термінологію у процесі професійної діяльності.	№1	РНС НД – 1.9. Використовувати правничу термінологію у процесі професійної діяльності, оперувати юридичними поняттями і категоріями галузі, застосовувати положення національного та міжнародного законодавства щодо захисту прав на землю.
РНС – 20. Відшуковувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології і бази даних для професійної діяльності.	№1	РНС НД – 1.10. Вміти відшуковувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології і бази даних з метою отримання такої інформації для професійної діяльності.

Додаток 3

Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями у програмі навчальної дисципліни **Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками**

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності																			
	ПК – 1	ПК – 2	ПК – 3	ПК – 4	ПК – 5	ПК – 6	ПК – 7	ПК – 8	ПК-9	ПК-10	ПК-11	ПК-12	ПК-13	ПК-14	ПК-15	ПК-16	ПК - 17	ПК - 18	ПК – 19	ПК-20
/ Модуль 1																				
PHC НД – 1. 1.	X								X											
PHC НД – 1. 2.																				
PHC НД – 1.3.	X																			
PHC НД – 1.4.	X																			
PHC НД – 1.5.					X												X			
PHC НД – 1.6.																				
PHC НД - 1.7.							X												X	
PHC НД - 1.8.				X											X					
PHC НД - 1.9											X									
PHC НД - 1.10																				
Модуль 2		X																		
PHC НД – 2.1																				
PHC НД – 2.2.								X		X		X								
PHC НД - 2.3.						X														X
PHC НД – 2.4.																				
PHC НД – 2.5.														X		X				
PHC НД – 2.6.																	X			
PHC НД – 2.7			X										X							
PHC НД – 2/8																				
PHC НД – 2.9																				
PHC НД – 2.10																		X		